

Enstitüsü : **Lisansüstü Eğitim Enstitüsü**
Dalı : **Türk Dili ve Edebiyatı**
Programı : **Türk Dili ve Edebiyatı**
Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Mehmet AÇA**
Tez Türü ve Tarihi : **Yüksek Lisans - Aralık 2022**

**YAŞAR KEMAL’İN FIRAT SUYU KAN AKIYOR BAKSANA VE
KARINCANIN SU İÇTİĞİ ROMANLARINDA KAOS VE KOZMOS ALGISI
ÜZERİNE HALK BİLİMSEL BİR İNCELEME**

ÖZET
Ayşe EMRE

Bu çalışmada Yaşar Kemal’in Bir Ada Dörtlemesi içinde olan “Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana” ve “Karıncanın Su İçtiği” romanları kaos ve kozmos ekseninde incelenmiştir. Eserlerde, Mübadele Göçü gibi geçmişte yaşanan, büyük toplumsal bir olayın birey ve toplum üzerindeki etkilerinin hem kültürel hafızada hem de toplumsal hafızada büyük yer edindiği görülmüştür. Çalışmada kaotik unsurların insan psikolojisi, aile faktörü, yetersizlik hissi, dil farklılığı, ekonomik unsurlar ve iyi bir yaşam arzusu gibi faktörler üzerindeki etkisi işlenmiştir. Ayrıca bu kaotik unsurların birey ve toplum üzerindeki tesirlerine ayrıntılı bir şekilde değinilmiştir. Kaosun kozmosu beraberinde taşıdığı düşüncesinden hareketle karmaşık olayların, travmaların, savaşların en nihayetinde kozmosa kavuştuğu ve aslında Yaşar Kemal’in hayalini kurduğu sevgi, barışa eriştiği tespit edilmiştir. Yaşar Kemal’in birçok eserinde olduğu gibi bu dörtlemeye ait olan iki eserde de kültürel ve tarihi belleğin izlerine rastlanmıştır. Bu romanlar incelenirken anlatımı önemli ölçüde etkileyen, eserler üzerinde önemli bir tesire ve işleve sahip olan semboller üzerinde de durulmuştur. Eserlerde kullanılan sembollerin yazarın anlattığı duruma veya olaya uygun olarak verildiği görülmüştür. Karışık durumlarda kaotik semboller, sakinliğin olduğu durumlarda da kozmosu temsil eden sembollerden faydalandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşar Kemal, Kaos, Kozmos, Semboller, Toplum ve birey, Halk kültürü, Tarihi bellek, Kültürel Bellek.

University : **Istanbul Kültür University**
Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Turkish Language and Literature**
Programme : **Turkish Language and Literature**
Supervisor : **Prof. Dr. Mehmet AÇA**
Degree Awarded and Date : **December 2022**

**A FOLKLORIC RESEARCH ABOUT THE PERCEPTION OF CAOS AND
COSMOS IN YAŞAR KEMAL'S NOVELS FIRAT SUYU KAN AKIYOR
BAKSANA AND KARINCANIN SU İÇTİĞİ**

ABSTRACT

Ayşe EMRE

In this study, Yaşar Kemal's novels "Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana" and "Karıncanın Su İçtiği", which are in Bir Ada Hikayesi, are analyzed in the axis of chaos and cosmos. In the novels, it has been seen that the effects of a great social event in the past, such as the Exchange Migration, on the individual and society have a great place in both cultural memory and social memory. In the study, the effects of chaotic elements on factors such as human psychology, family factor, feeling of inadequacy, language difference, economic factors and desire for a good life have been studied. In addition, the effects of these chaotic elements on the individual and society are discussed in detail. Based on the idea that chaos carries the cosmos with it, it has been determined that complex events, traumas, and wars eventually reach the cosmos and that Yaşar Kemal actually dreams of love and peace. As in many of Yaşar Kemal's works, traces of cultural and historical memory have been found in both works belonging to this quartet. While examining these novels, the symbols that have a significant effect and function on the works, which have a significant effect on the narration, are also emphasized. It has been seen that the symbols used in the works are given in accordance with the situation or event described by the author. It has been determined that he uses chaotic symbols in mixed situations and symbols that represent the cosmos in calm situations.

Keywords: Yaşar Kemal, Chaos, Cosmos, Symbols, Society and individual, Folk culture, Historical memory, Cultural memory.